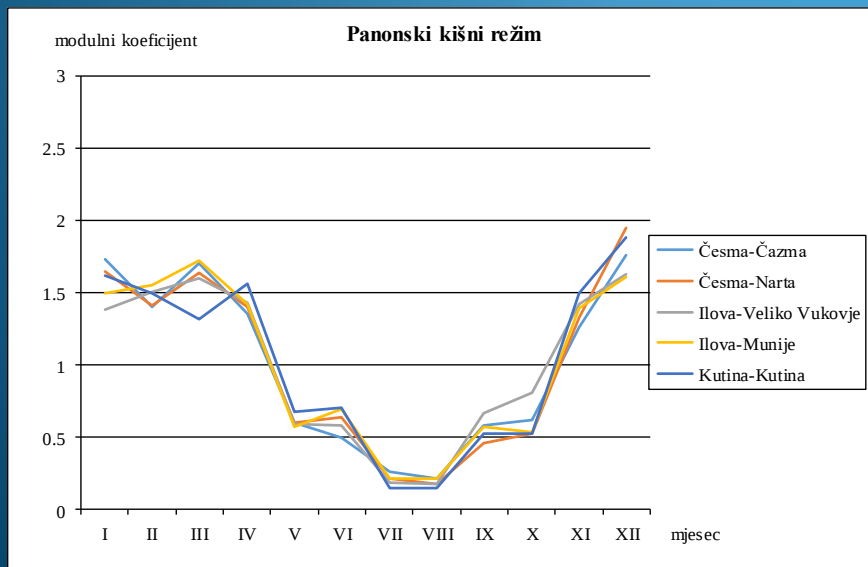
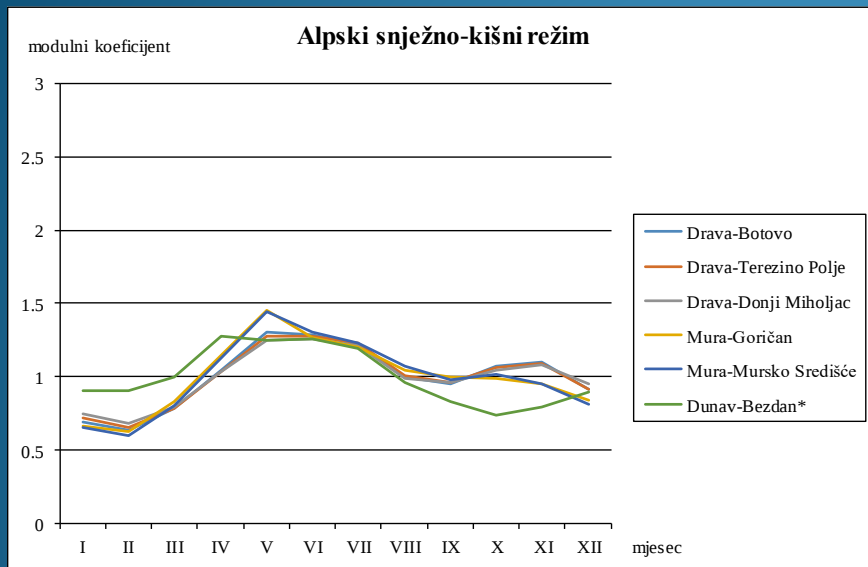

Režimi tekućica

Režim tekućice

riječni režim; protočni režim; godišnji hod protoka

Obuhvaća:

- 1) način opskrbe vodom (kišnica, sniježnica, sočnica)
- 2) raspodjelu karakterističnih protoka (vodostaja) u koritu rijeke tijekom hidrološke (1. X.) ili kalendarske godine

Protočni režim na nekoj hidrološkoj stanici rezultat je fizičkogeografskih uvjeta te društvenogeografskog razvoja i transformacije slijevnog područja.

Najpoznatija klasifikacija je ona koju je uveo Maurice Pardé (1933.)

- uvodi modulni koeficijent kao omjer vrijednosti protoka određenog razdoblja i odgovarajućeg prosjeka čime omogućava međusobne usporedbe hidropoja različitog reda veličine
- njegova klasifikacija, odnosno tipovi u vezi su s klimatskim (padalinskim) režimom

Klasifikacija tekućica prema Pardeu (138. str.)

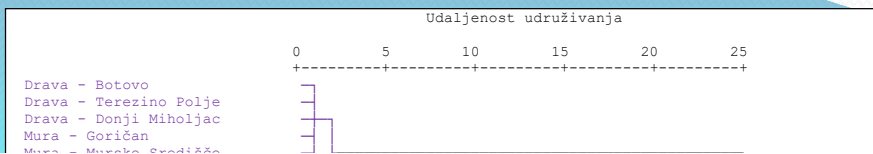
Jednostavni	Ledenjački		
	Oceanski kišni		
	Tropski kišni		
	Snježni režim planinskih kr.		
	Snježni režim nizinskih kr.		
Složeni	Izvorni složeni	Snježni prijelazni	
		Snježno-kišni	
		Kišno-snježni	Jura tip
	Sredozemni tip		
	Pirenejski tip		
	Kontinentalni tip Srednje Europe i gorja Apalači		
	Kišno-snježni tip - Mississippi, uzvodno od sutoka s Missourijem		
	Promjenljivi složeni	Kišni s dvije velike vode	
		Kišni s više od dva maksimuma	
		Snježni ili prijelazno ledenjački	
		Snježno-kišni	
		Snježni režim s dva i više kišna varijet.	
		Režim s dvostrukim ili trostrukim kišnim varijetetima	

Ostale tipologije

AUTOR	GODINA	PODRUČJE	OSNOVNA METODOLOGIJA	TEMELJ IZDVAJANJA	BROJ TIPOVA
A. I. Vojejkov + društvena važnost	1884.	Svijet	Način prihrane i vrijeme pojave velikih voda	Klimatski	4 grupe i 9 tipova
M. Pardé	1933.	Svijet	Modulni koeficijenti	Odnosi načina prihrane i analiza protoka u godini	2 grupe, 14 tipova, 5 podtipova
M. I. L'vovič	1945.	Svijet	Način prihrane i vrijeme pojave velikih voda	Odnosi načina prihrane i analiza protoka u godini	40 tipova
F. D. Grimm	1968.	Europa	Godišnji hod protoka	Hidrološki	9 grupa i 55 tipova
R. Keller + slovno-brojbena ozn.	1968.	Svijet	6 karakterističnih hidroloških veličina	Hidrografski obrazac	
R. P. Beckinsale	1969.	Svijet	Köppenova klimatska nomenklatura	Klimatski	4 grupe i preko 14 tipova
I. Krasovskaia, N. W. Arnell i L. Gottschalk	1994.	Sjeverna i Zapadna Europa	Računalni program	Pojave maksimuma i minimuma	9 glavnih tipova i 4 prijelaznih
P. Frantar i M. Hrvatin	2005.	Slovenija	Modulni koeficijenti + računalni program	Statistička metoda	5 tipova
S. Isik i V. P. Singh	2008.	Turska	Krivulja godišnjeg hoda protoka	Statistička metoda	6 grupa

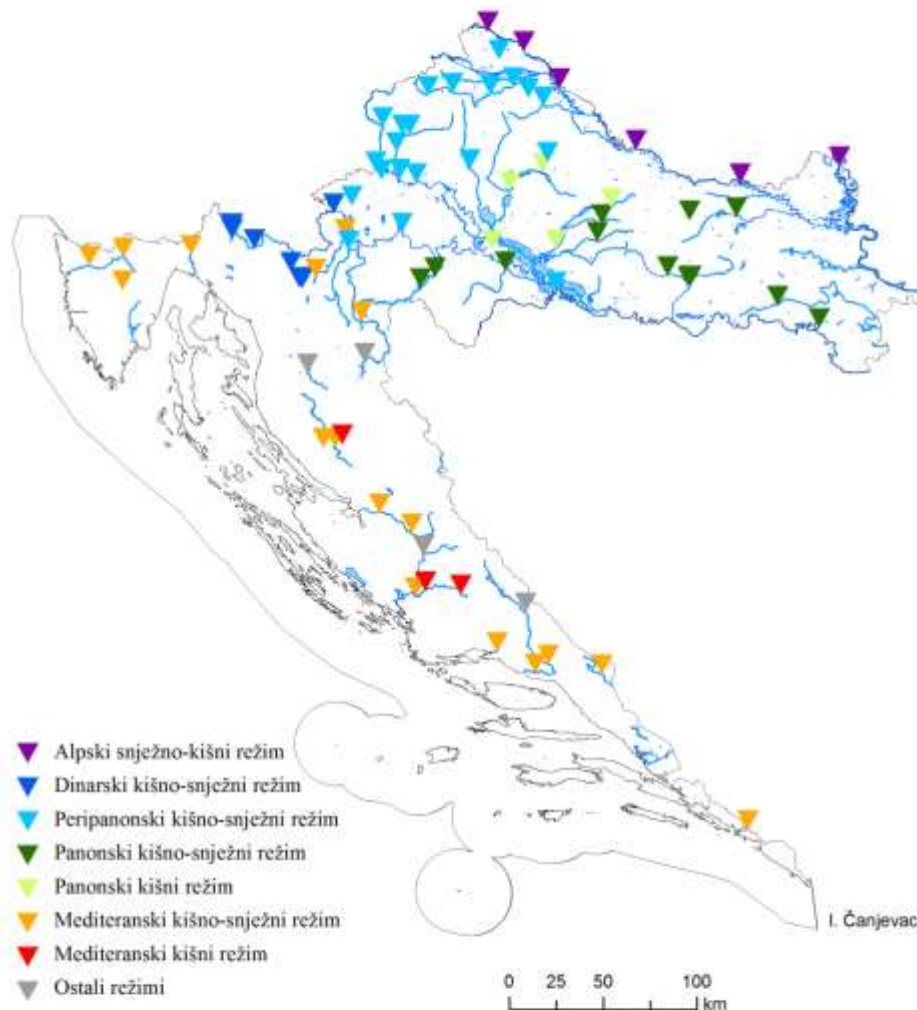
Tipologija protočnih režima Hrvatske (Čanjevac, 2013.)

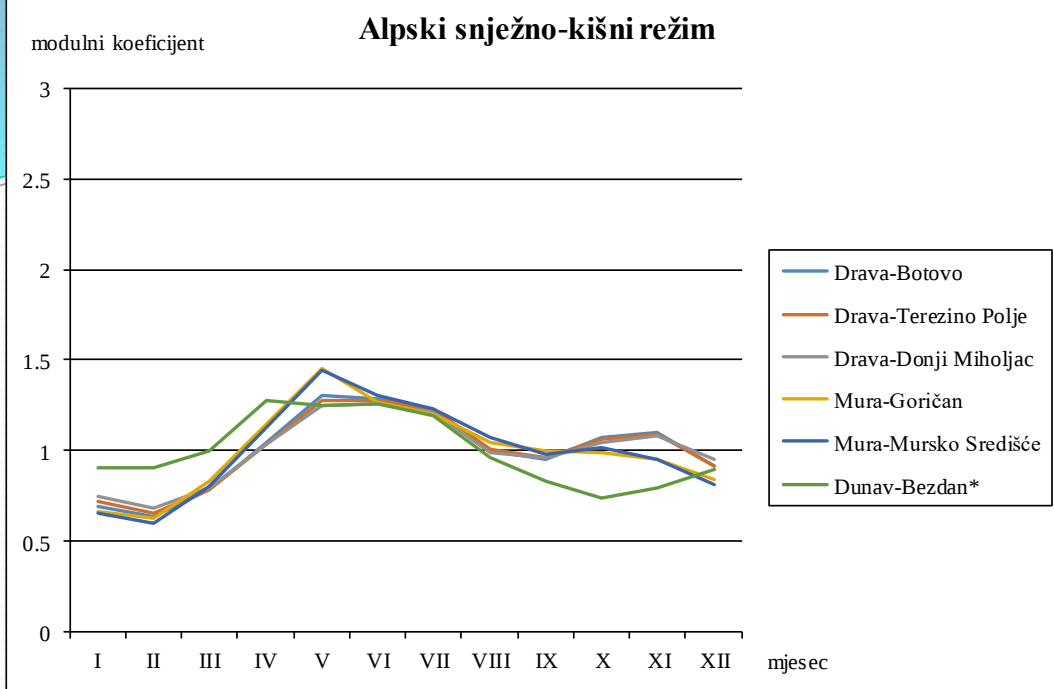
- **76 stanica (51 tekućica) – 20 godina (1990.–2009.)**
- izračun režima tekućica pomoću modulnih (Pardeovih) koeficijenata
- prvo hijerarhijska metoda grupiranja, potom provjera nehijerarhijskom
- grupiranje krivulja godišnjeg hoda protoka Wardovom metodom (Manhattan udaljenost), potom provjera K-means metodom
- **7 klastera odnosno tipova režima protoka rijeka u Hrvatskoj → između 3 i 22 člana**
- analiza promjena...

Tipovi (regija + dominantna prihrana):

1. Alpski snježno-kišni režim
2. Sredozemni kišni režim
3. Panonski kišni režim
4. Sredozemni kišno-snježni režim
5. Panonski kišno-snježni režim
6. Dinarski kišno-snježni režim
7. Peripanonski kišno-snježni režim

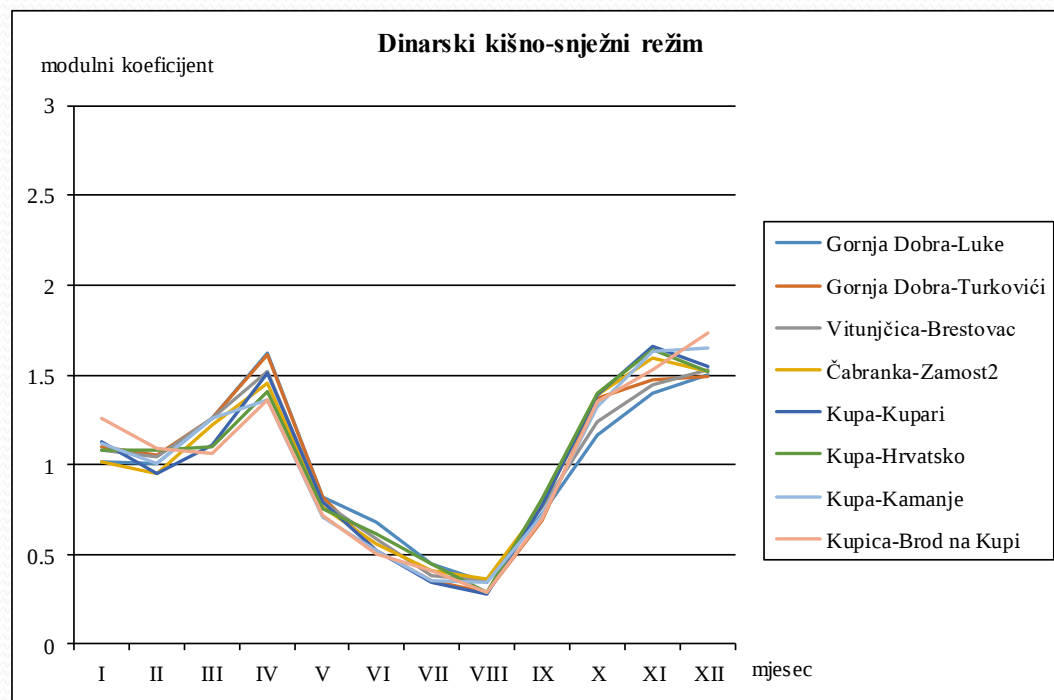

8 % stanica, 6 % rijeka

1. maks. - V./VI. mj.
  2. maks. - X./XI. mj.
- minimum u II. mj.

Alpe - izvorište i prihrana

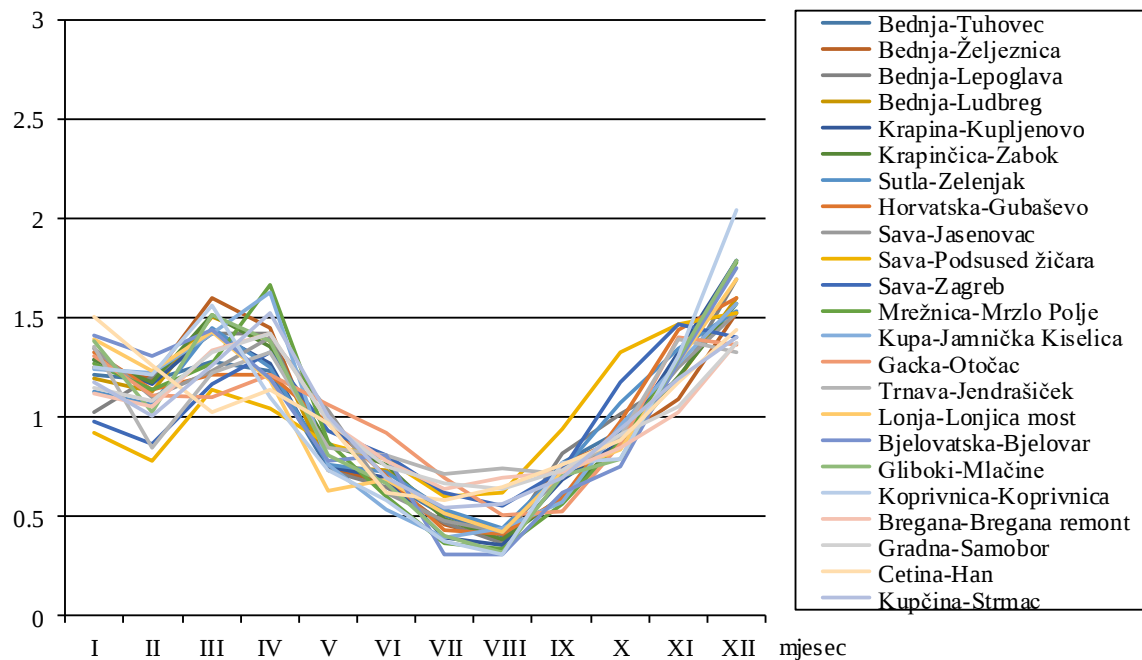
10 % stanica, 10 % rijeka

1. maks. - IV. mj.
  2. maks. - XI/XII .mj.
1. min. - VIII. mj.
  2. min. - II. mj.

- krš; obilne padaline; snijeg

Peripanonski kišno-snježni režim

modulni koeficijent

30 % stanica, 35 % rijeka

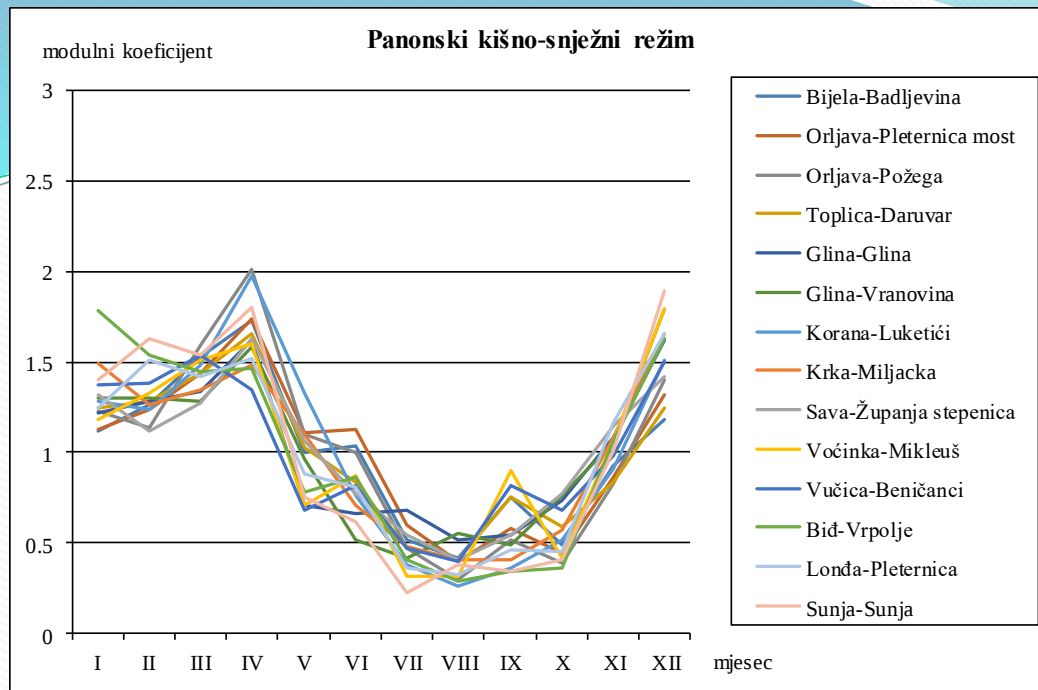
1. maks. - III./IV. mj.

2. maks. - XII .mj.

1. min. - VII./VIII. mj.

2. min. - II. mj.

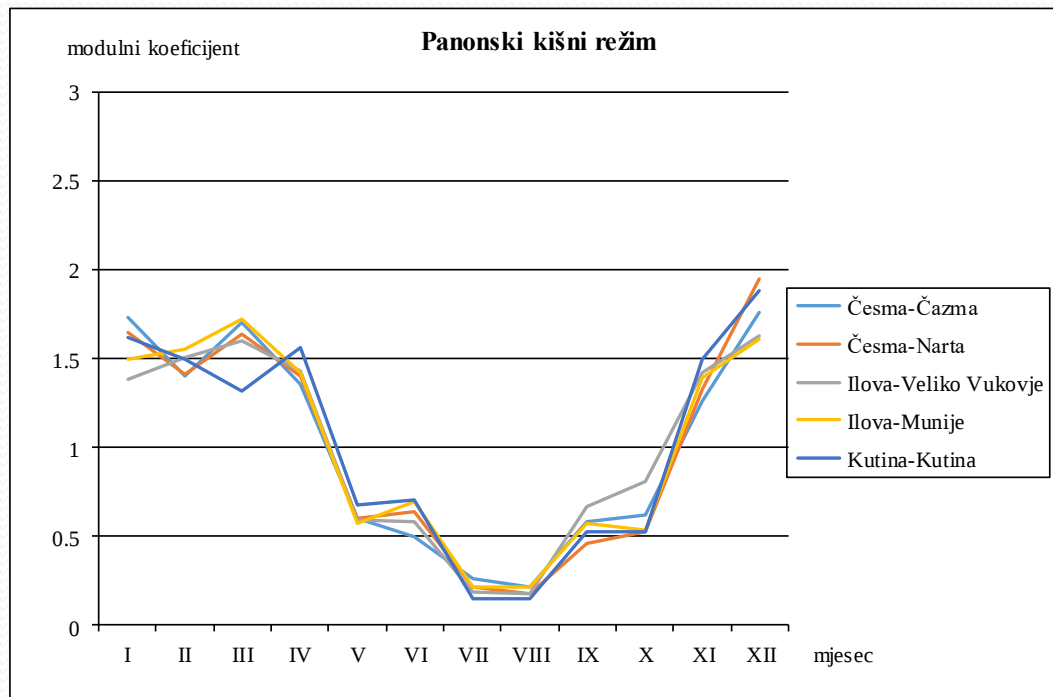
- prijelazni; izvor do
1000m

18 % stanica, 23 % rijeka

1. maks. - IV. mj.
2. maks. - XII .mj.
1. min. - VIII. mj.
2. min. - I./II. mj.

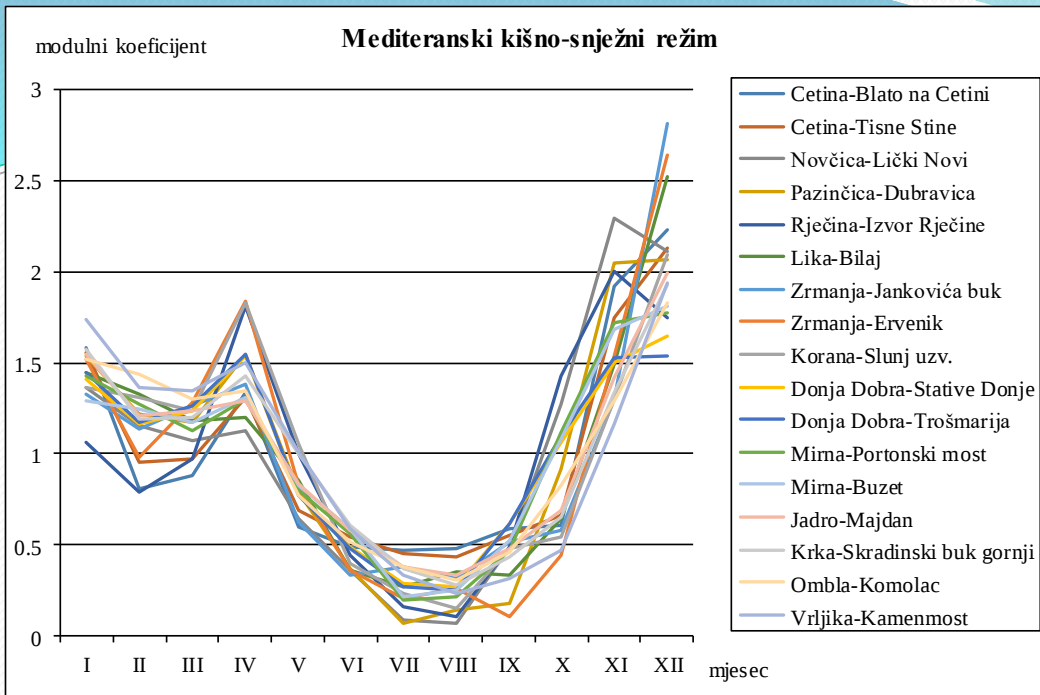
- heterogen; manje rijeke

6 % stanica, 6 % rijeka

- maks. - XII. mj.
- min. - VII i VIII. mj.

- jednostavan;
nizinske rijeke; mali pad

22 % stanica, 25 % rijeka

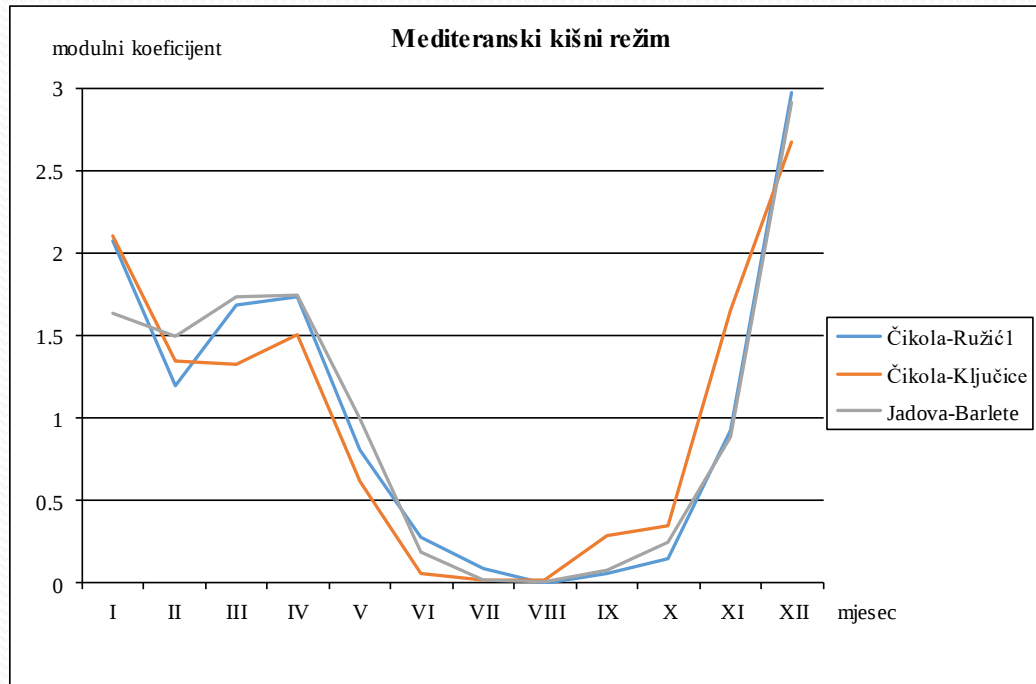
1. maks. - XII. mj.

2. maks. - IV .mj.

1. min. - VII./VIII. mj.

2. min. - II./III. mj.

- krš; maritimni pl.r.; gorje

4 % stanica, 4 % rijeka

maks. - XII. mj.

min. - VII i VIII. mj.

- jednostavan; varijabilnost;
krš; presušivanje

Vidi više u:

Čanjevac, I., 2013: Typology of Discharge Regimes of Rivers in Croatia, *Hrvatski geografski glasnik* 75 (1), 23-42.

Čanjevac, I., Orešić, D., 2018: Changes in discharge regimes of rivers in Croatia, *Acta geographica Slovenica*, 58 (2), 7-18.

Orešić, D., Curman, V., Marcen, V., 2024: Discharge regimes of the Bregana and Breganica rivers in Croatia, *Hrvatski geografski glasnik*, 86 (1); 5-38.

Sperna Weiland, F.C., van Beek, L.P.H., Kwadijk, J.C.J., Bierkens, M.F.P., 2012: Global patterns of change in discharge regimes for 2100, *Hydrology and Earth System Sciences*, 16, 1047–1062.